

Uchwała Nr III/14/24
Rady Gminy w Zaręczach Kościelnych
z dnia 25 czerwca 2024 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2024 - 2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym / Dz. U. z 2024r poz. 609 z późn. zm. / , w związku z art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / Dz. U z 2023 roku poz. 2151 / oraz art.10 ust.1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz. U z 2023r , poz. 1939 / , uchwała się co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 - 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

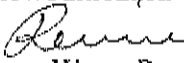
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

mgr Kinga Pecura

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 -2025

ROZDZIAŁ I Postanowienia ogólne

1. Wprowadzenie

Spośród licznych problemów społecznych, występujących w Polsce bardzo ważną rolę odgrywają problemy związane z nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. Wynika to z rozmiarów szkód, jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu oraz narkotyków w tym: znaczących szkód zdrowotnych i psychicznych osoby uzależnionej, ale również szkód społecznych (m.in. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie). Bardzo istotne są również straty ekonomiczne, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Wg szacunków Światowej Organizacji zdrowia WHO wynoszą one 2-3% PKB.

Dlatego właśnie działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnień powinny być przedmiotem szczególnego zainteresowania organów administracji rządowej i samorządowej. Zastanawiamy się jak pomagać, by nie tylko minimalizować skutki, ale przede wszystkim zapobiegać, edukować, uświadamiać i wspierać. Rozwiązywanie problemu uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszystkie podejmowane działania w tym zakresie powinny mieć charakter długofalowy i powinny być systematyczne i konsekwentne wdrażanie. Kierunki działań w tym programie są kontynuacją działań podejmowanych w latach poprzednich.

Program został dostosowany do specyfiki problemów w Gminie Zaręby Kościelne i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

2. Podstawy prawne i merytoryczne programu

Samorządy lokalne otrzymały stosowne kompetencje oraz środki finansowe, niezbędne do realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zadaniem gminy jest podejmowanie działań profilaktycznych i naprawczych skierowanych do lokalnej społeczności w celu zminimalizowania i zapobiegania uzależnieniom.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką uzależnień jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2023r poz. 1939)

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021r o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2021r poz. 2469 z późn. zm.) wprowadziła zmiany dotyczące przyjęcia przez gminy jednego, wspólnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który uwzględnia również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Realizacja zadań w 2024-2025 r. prowadzona będzie w formie „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 – 2025 ”. Program ten uwzględnia również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program ten jest wynikiem kilkuletniego monitoringu problemów oraz raportu diagnostycznego pokazującego różne obszary szkód wynikających z obecności alkoholu i narkotyków w naszym życiu.

3. Ograniczenie dostępności alkoholu.

Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu jest jedynym z najskuteczniejszych narzędzi zmniejszania problemów alkoholowych. Ustawodawca wprowadził możliwość decydowania przez samorządy gminne o skali dostępności fizycznej sprzedaży napojów alkoholowych.

Rada Gminy Zaręby Kościelne podjęła uchwałę nr XXXIII/248/18 w dniu 29 sierpnia 2018r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Zaręby Kościelne na następującym poziomie:

- 20 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 16 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 16 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu,
- 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 37 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Na dzień 29.12.2023r wykorzystanych odpowiednio było:

- 15 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 11 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 11 zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu,
- 37 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Ogólna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży wyniosła 37. Punktów sprzedaży było 9.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 382 mieszkańców gminy.

Tabela 1: Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Zaręby Kościelne w latach 2016 – 2023.

Rok	Liczba punktów sprzedaży	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży
2016	13	3743	287,92
2017	12	3743	311,92
2018	12	3700	308,33
2019	11	3654	332,18
2020	9	3602	400,22
2021	9	3565	396,11
2022	9	3456	384,00
2023	9	3438	382,00

Źródło: Dane z Urzędu Stanu Cywilnego, Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych oraz stanowiska do spraw obywatelskich, obronnych obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.

ROZDZIAŁ II

Diagnoza stanu problemów w zakresie uzależnień i przemocy oraz zasobów w tym obszarze na terenie gminy Zaręby Kościelne.

Dla potrzeb opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 - 2025 przeprowadzono w maju 2024 roku Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Stanowi ona podstawę opracowania celów głównych i szczegółowych programu. W badaniu wzięło udział 66 osób dorosłych oraz 114 uczniów szkoły podstawowej.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych;
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

1. Podstawowe problemy społeczne w opinii mieszkańców gminy Zaręby Kościelne.

Na podstawie odpowiedzi udzielanych przez mieszkańców za najważniejsze problemy społeczne w opinii mieszkańców można uznać: **zanieczyszczenie krajobrazu (zaśmiecanie), bezrobocie, biedę i ubóstwo.**

Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców

<i>Problem</i>	<i>Bardzo istotny</i>	<i>Raczej istotny</i>	<i>Raczej nieistotny</i>	<i>Zdecydowanie nieistotny</i>
Zanieczyszczenie powietrza (smog)	15%	12%	46%	27%
Uzależnienia behawioralne (hazard, uzależnienie od Internetu, nowoczesne technologie)	31%	27%	21%	21%
Uzależnienie od alkoholu	61%	24%	9%	6%
Bezrobocie	46%	45%	9%	0%
Bieda, ubóstwo	37%	30%	24%	9%
Zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia, kompulsywne objadanie się)	3%	33%	37%	27%
Przestępczość	18%	40%	27%	15%
Cyberprzemoc	24%	21%	34%	21%
Przemoc domowa	27%	30%	31%	12%
Uzależnienie od narkotyków, dopalaczy	27%	34%	24%	15%
Uzależnienie od papierosów	46%	30%	9%	15%

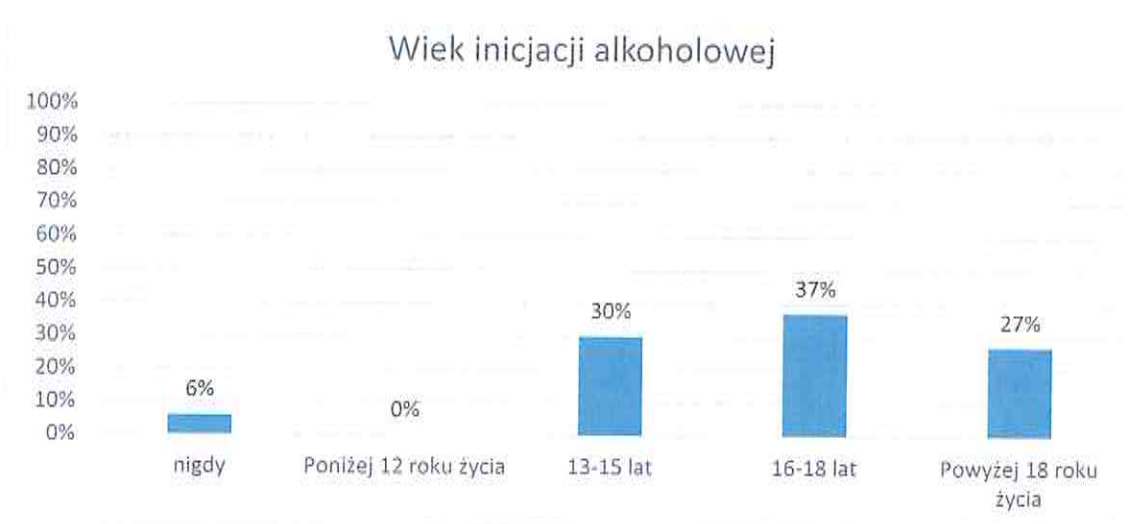
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Z powyższej tabeli wynika, że dla mieszkańców Gminy Zaręby Kościelne najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: **bezrobocie (91%), uzależnienie od alkoholu (85%), uzależnienie od papierosów (76%) oraz bieda i ubóstwo (67%).**

Mieszkańcy Gminy Zaręby Kościelne zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat różnego rodzaju uzależnień. Respondenci dokonywali subiektywnej oceny zaprezentowanych uzależnień od bardzo powszechnego zjawiska do jego braku.

2. Spożywanie alkoholu a inne problemy społeczne.

Z analizy odpowiedzi uzyskanych w badaniu ankietowym, w którym zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców na temat alkoholu wynika, że tylko **27%** pierwszy raz spróbowało alkoholu po uzyskaniu pełnoletniości, a **37%** wskazało na wiek pomiędzy 16 a 18 rokiem życia. **30%** respondentów przyznało, że pierwszy kontakt z alkoholem miało pomiędzy 13 a 15 r.ż. oraz **0%** poniżej 12r.ż.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Kolejną kwestią jest częstotliwość spożywania alkoholu. **18%** respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol: kilka razy w roku (**52%**) i kilka razy w miesiącu (**9%**). **3%** badanych deklaruje codziennie spożycie alkoholu.

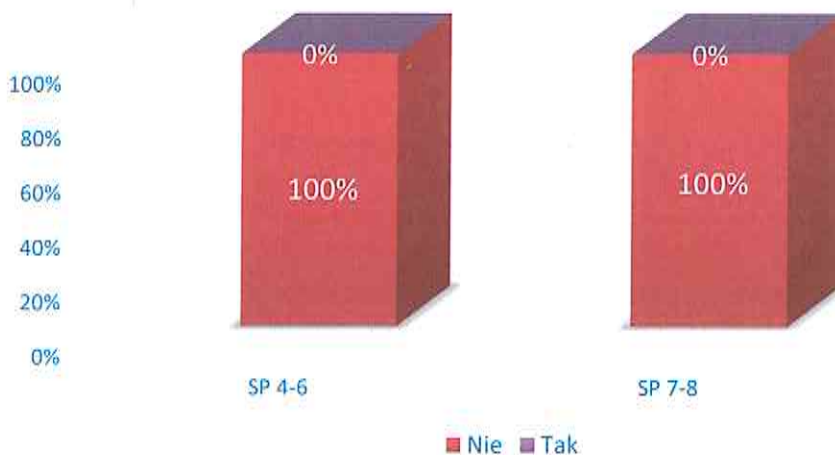
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

3. Substancje psychoaktywne: Narkotyki i dopalacze

Wyniki badań wskazują, że uczniowie z gminy Zaręby Kościelne nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy.

Dlatego też na kolejne pytanie: „Jak często przyjmujesz narkotyki lub dopalacze?” uczniowie w 100% odpowiedzi deklarowali, że ten problem ich nie dotyczy, oraz nie wymieniali przyjmowanych substancji.

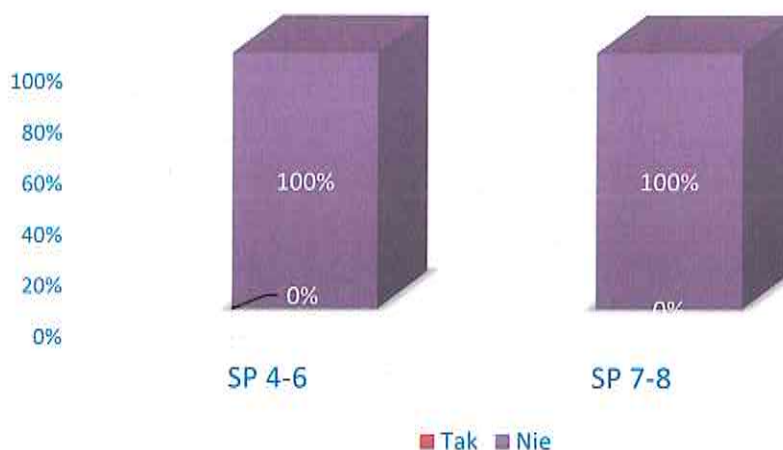
Czy kiedykolwiek próbowałeś narkotyków lub dopalaczy?

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Poniższe wykresy przedstawiają wiedzę na temat źródeł pozyskiwania narkotyków oraz subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy. Wszyscy uczniów klas szkół podstawowych (SP 4-6 - 100%; SP 7-8 - 100%) nie wiedzą, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze, większość uczniów nie wie czy zakup wspomnianych środków stanowiłby dla nich trudność.

Czy wiesz, gdzie lub u kogo można kupić narkotyki lub dopalacze?

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

4. Przemoc w rodzinie.

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw weszła w życie w zasadniczej swojej części 22 czerwca 2023 r. Od tego dnia ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

Natomiast w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o doznawanie przemocy lub stosowanie przemocy domowej.

27% badanych mieszkańców Gminy Zaręby Kościelne wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a również 33% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi. Należy pamiętać, że tego rodzaju przemoc jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doznających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

5. Hazard i uzależnienia behawioralne.

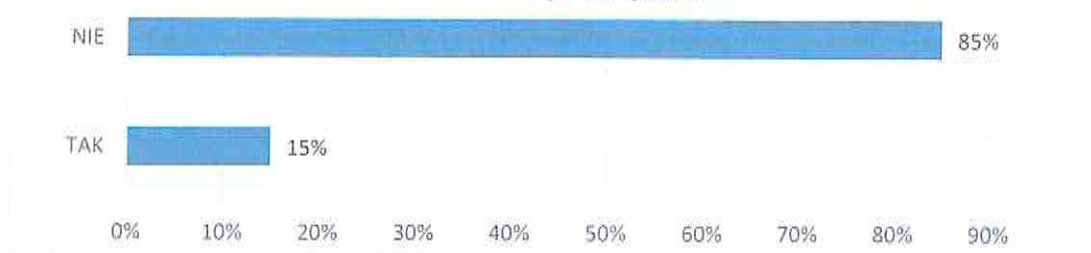
Uzależnienie od hazardu należy do uzależnień behawioralnych i jest definiowane, jako powtarzające się działanie, które nie może być kontrolowane i jest ze szkodą dla osoby uzależnionej, jej wartości, zobowiązań społecznych, zawodowych, ekonomicznych i rodzinnych, oraz związanych z naruszaniem norm społecznych i prawa. Jest określane jako patologiczny hazard, nałogowe granie, hazard przymusowy. Bywa nazywane ukrytym nałogiem, bowiem w przeciwieństwie do innych uzależnień nie wywołuje widocznych dla otoczenia symptomów i można go dość łatwo ukryć. O diagnozie tego zaburzenia nie decyduje rodzaj uprawianej gry, lecz sposób grania, który z czasem staje się sensem życia dla osoby uzależnionej i główną motywacją życiową.

W Polsce problem patologicznego uzależnienia narasta i choć staje się coraz bardziej powszechny, to świadomość społeczna konieczności leczenia tej choroby, jak i samych form pomocowych pozostaje ciągle marginalna. Ocenia się, że ponad 380 tys. osób może być uzależnionych od gier hazardowych, a około 200 tys. jest narażonych na ryzyko uzależnienia. Uważa się, że ponad 6 mln osób cierpi i doświadcza negatywnych skutków uzależnienia swoich dzieci, rodziców, partnerów. Niebezpiecznym jest to, że inicjacja hazardowa dotyka osoby w coraz młodszym wieku. We współczesnym świecie, zagrożenie ryzykiem nałogu hazardowego jest związane z preferowanym sposobem spędzania relaksacyjnego czasu i

łatwym dostępem do nowych typów hazardu np. internetowego czy publiczne miejsca pełne elektronicznych gier.

Respondenci zostali zapytani o ich osobiste doświadczenia związane z graniem w gry hazardowe. Jak wynika z przeprowadzonych badań, **85% dorosłych mieszkańców Gminy Zaręby Kościelne, deklaruje, że nigdy nie grało w gry internetowe, gdzie można wygrać pieniądze.**

Czy kiedykolwiek grał Pan/Pani w gry internetowe na pieniądze?

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Wśród przyczyn podejmowania się gier na pieniądze, na jakie wskazują badani dominują głównie motywy finansowe oraz rozrywkowe. Ankietowani grają, ponieważ, chcą zasilić domowy budżet (40%) lub potrzebują pieniędzy na extra wydatek (20%) lub mają przeczucie o wysokiej wygranej (60%).

Dlaczego grywa Pan(i) w gry na pieniądze? Proszę wskazać wszystkie istotne dla Pana(i) powody.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

97% ankietowanych mieszkańców Gminy Zaręby Kościelne jest zdania, że od grania w gry hazardowe na pieniądze można się uzależnić, a pozostałe 3% ma odmienne zdanie.

Czy, Pana(i) zdaniem, można uzależnić się od gier na pieniądze?

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

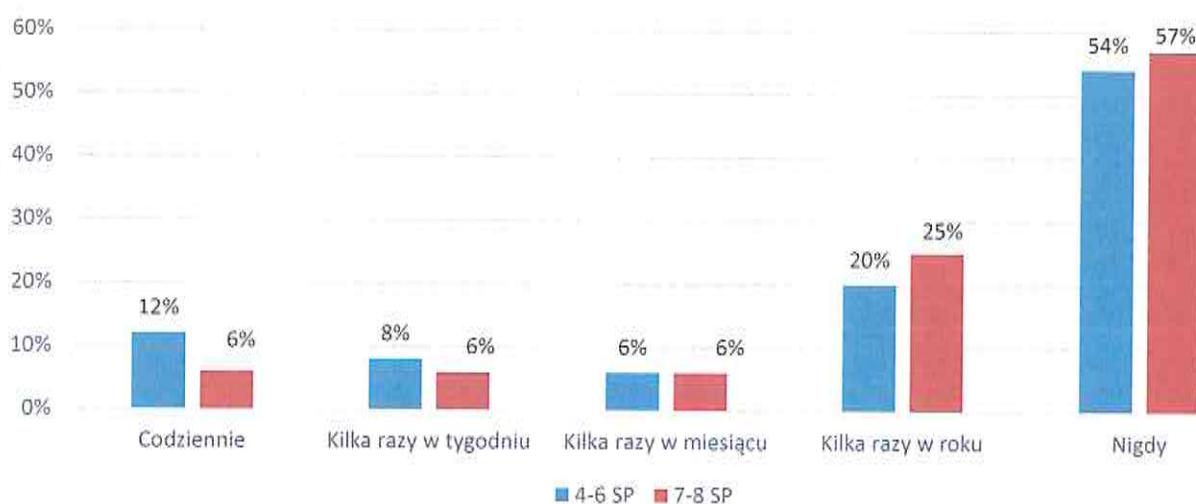
6. Cyberprzemoc i przemoc.

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi.

Większa część uczniów deklaruje, że nie jest osobą doświadczającą przemocy ze strony innych uczniów (54% 4-6 SP; 57% 7-8 SP).

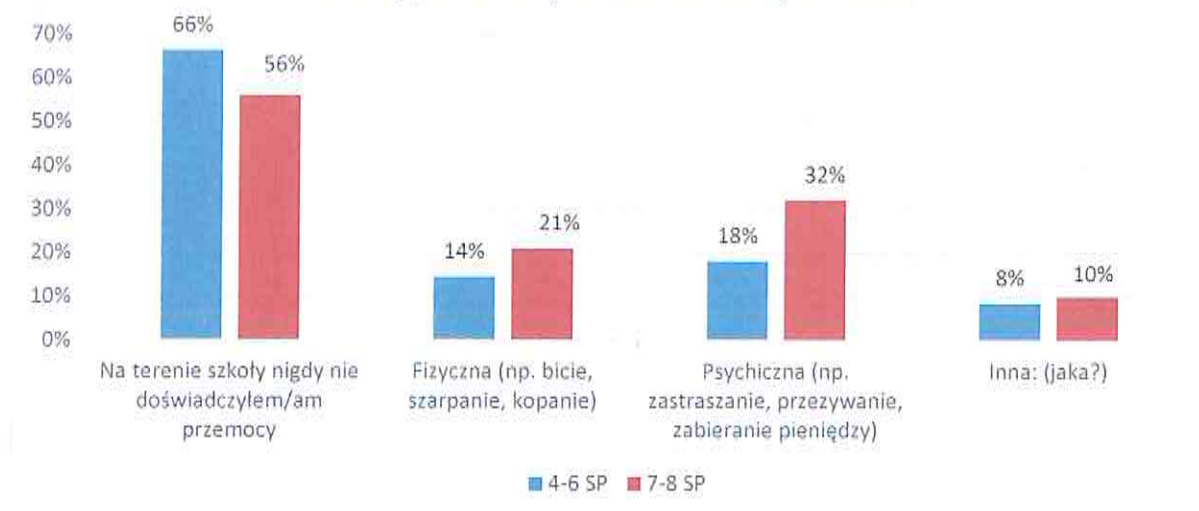
Niepokojące, wydają się dane, że jest grupa uczniów, która przyznaje, że kilka razy w tygodniu doświadcza w szkole przemocy. Należy również zwrócić uwagę na fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o doświadczaniu przemocy w szkole: codziennie, kilka razy w miesiącu oraz roku.

Częstotliwość doświadczania przemocy w szkole

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Rodzaj przemocy doświadczanej w szkole

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

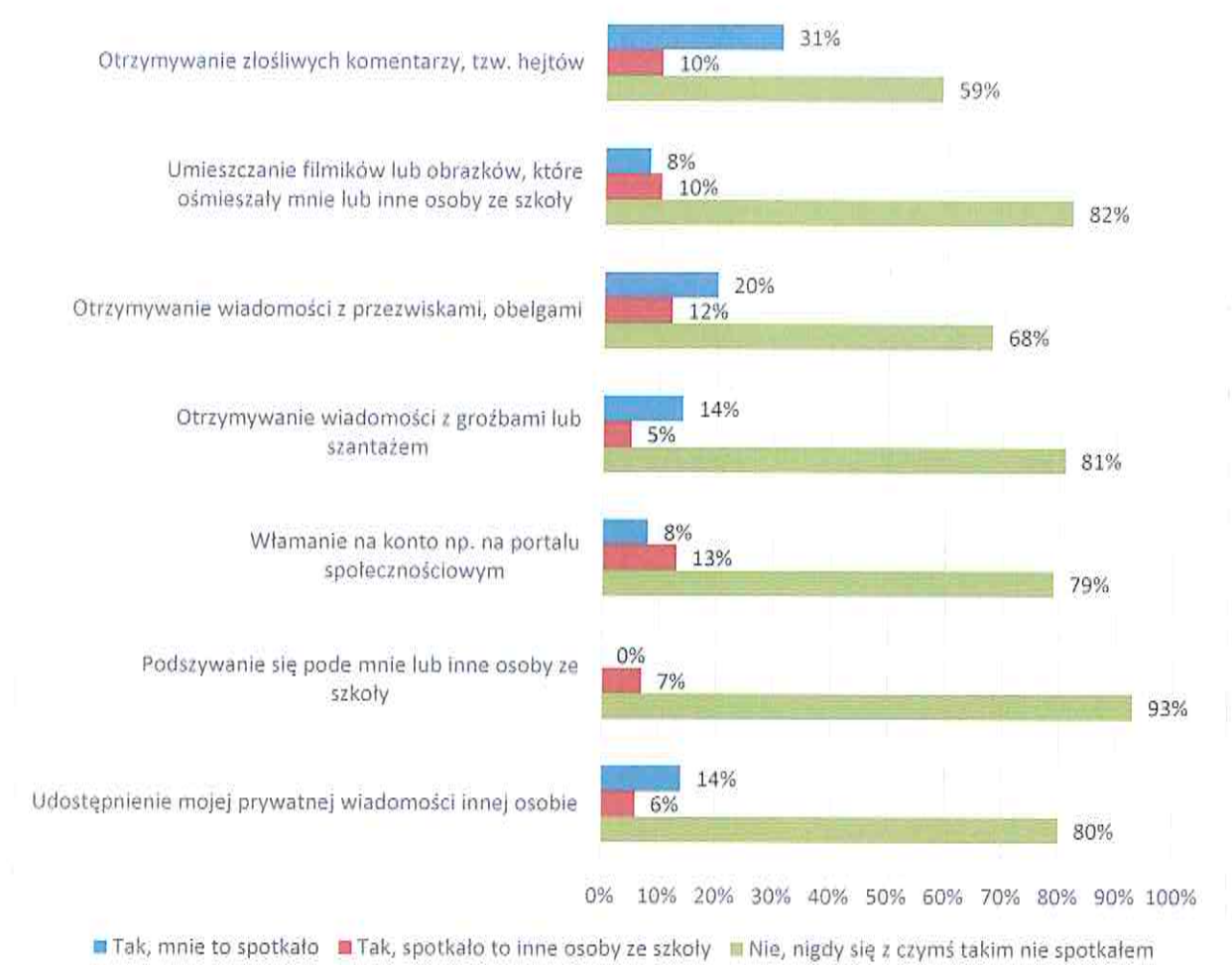
Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom Gminy Zaręby Kościelne nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

41% uczniów SP 4-6 oraz 49% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 – 32%; SP 7-8 – 46%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 – 20%; SP 7-8 – 49%).

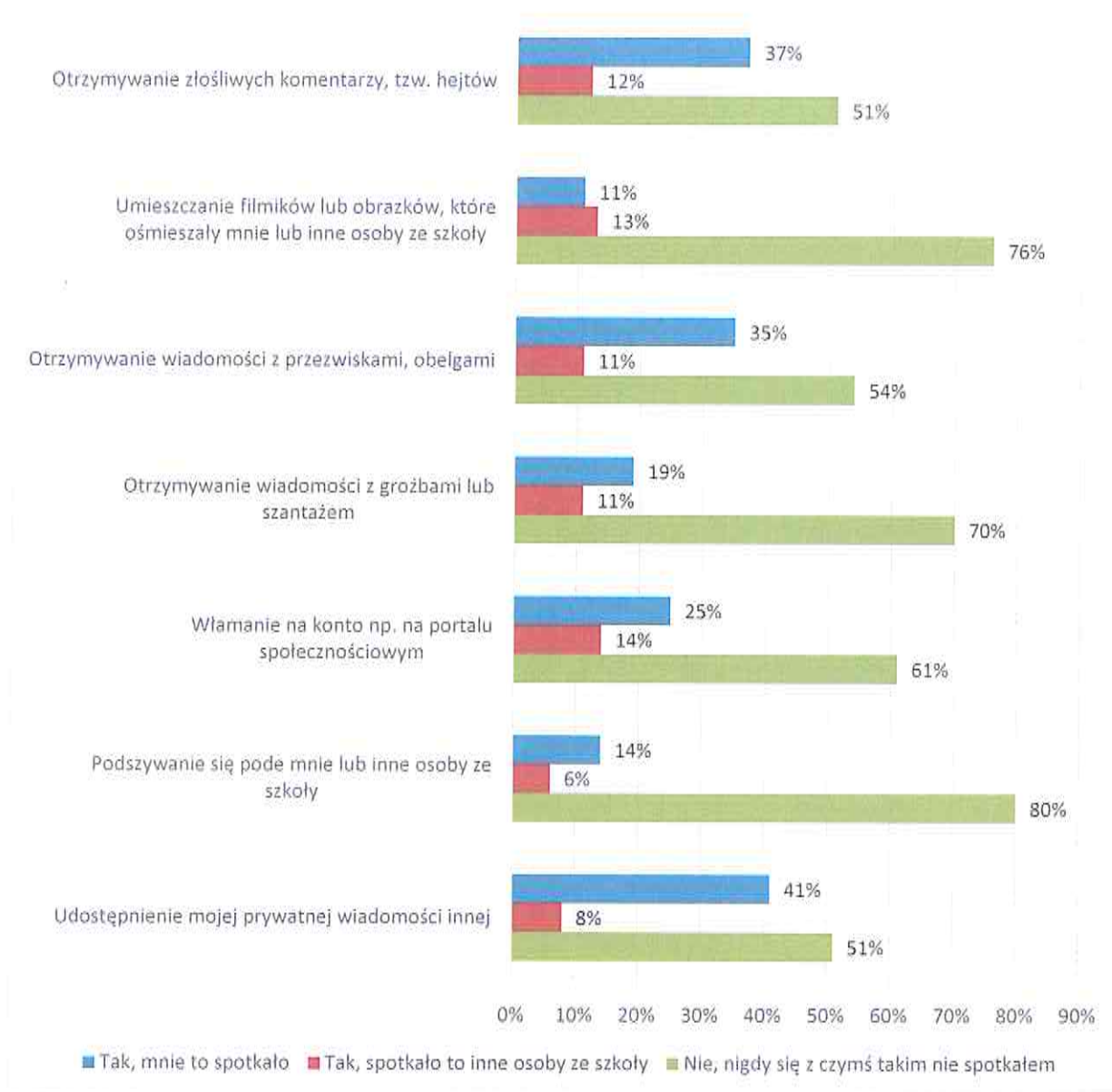
Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

Styczność z cyberprzemocą: SP 4-6

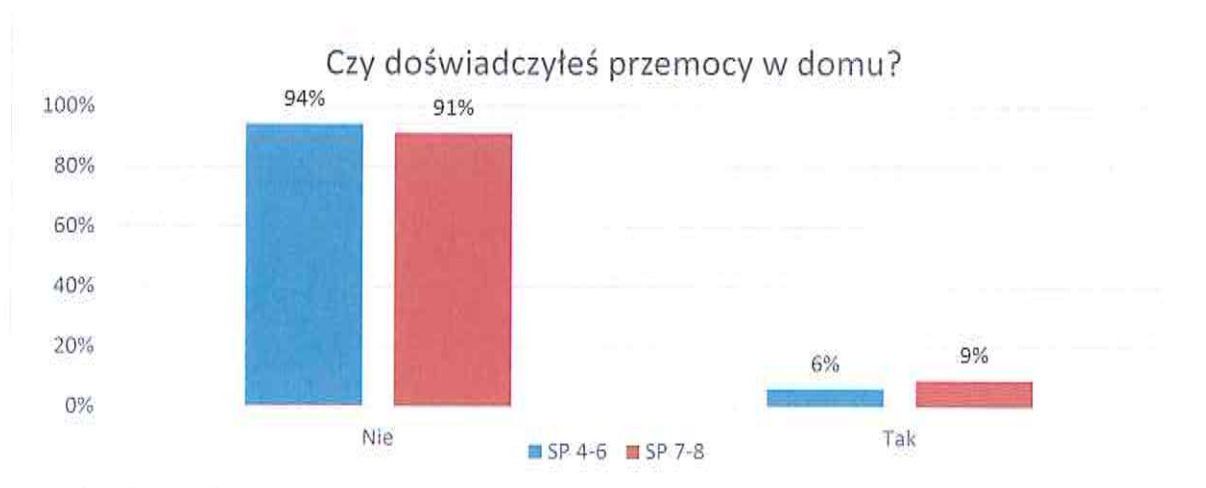
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Styczność z cyberprzemocą: SP 7-8

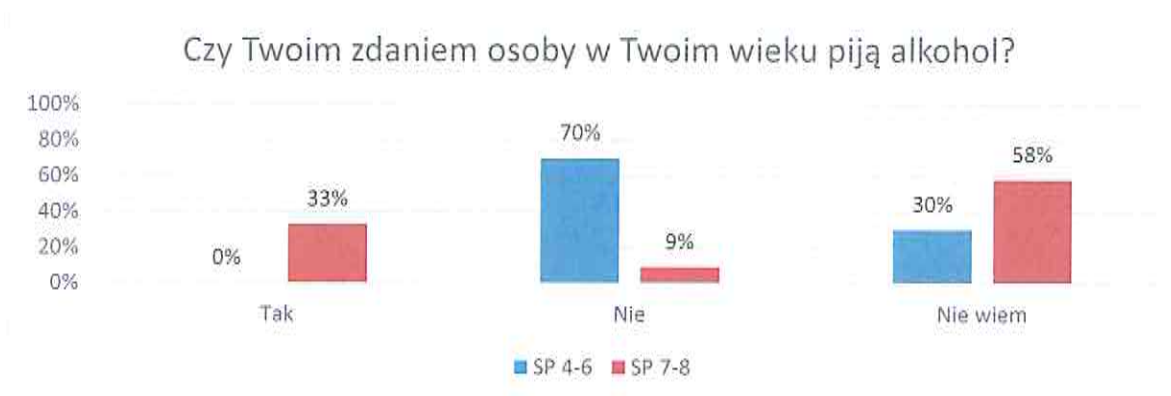
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Dzieci i młodzież spędzają najwięcej czasu w domu i w szkole – w związku z tym oba te środowiska powinny charakteryzować się harmonią i spokojem, które umożliwią prawidłowy rozwój młodego dorosłego. Uczniowie zostali zapytani czy doświadczają przemocy domowej. Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Gminy Zaręby Kościelne (SP 4-6: 6%; SP 7-8: 9%).

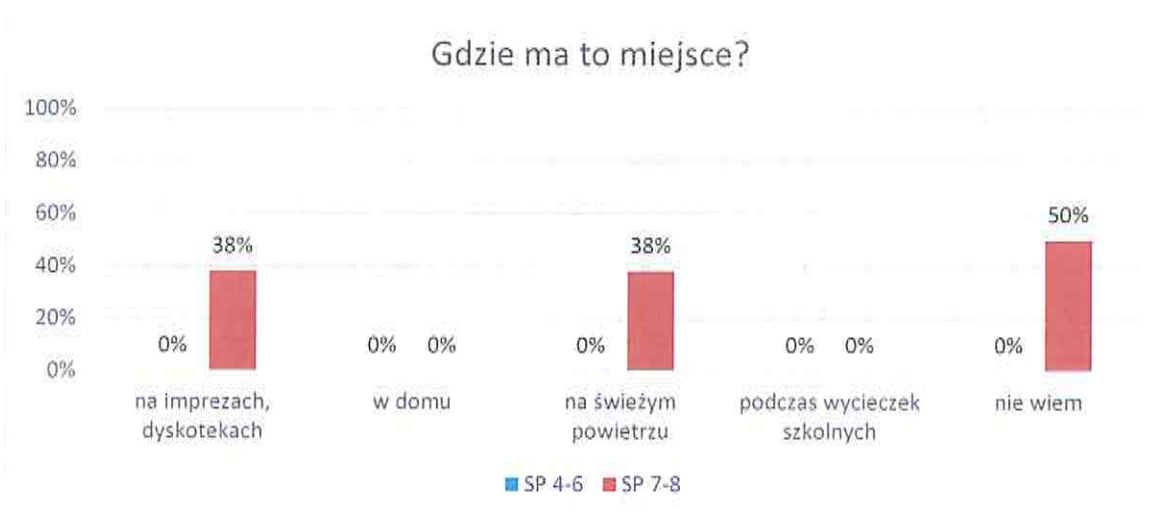

7. Substancje psychoaktywne: Alkohol

Młodzi ludzie w obecnej rzeczywistości mają więcej swobody, większe możliwości i częściej dysponują własnymi środkami pieniężnymi. Jednocześnie, grupa ta jest coraz bardziej narażona na oddziaływanie presji zewnętrznej, technik sprzedaży i marketingu, których agresywność w odniesieniu do towarów konsumpcyjnych i potencjalnie szkodliwych substancji, takich jak alkohol i inne substancje psychoaktywne, stale rośnie. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie: 74% (72% w 2016) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (63% w 2018) – wódkę i inne mocne alkohole, a 43% (41% w 2016) – wino¹. W pierwszej kolejności uczniowie zostali poproszeni o subiektywną ocenę, czy ich rówieśnicy spożywają alkohol. **33% uczniów klas 7-8 przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol.** Następnie badanych zapytano o to, w jakich miejscach ich koledzy/koleżanki spożywają alkohol. Uczniowie wskazywali najczęściej podczas spędzania czasu na świeżym powietrzu oraz imprez/dyskotek (SP 7-8: po 38%).

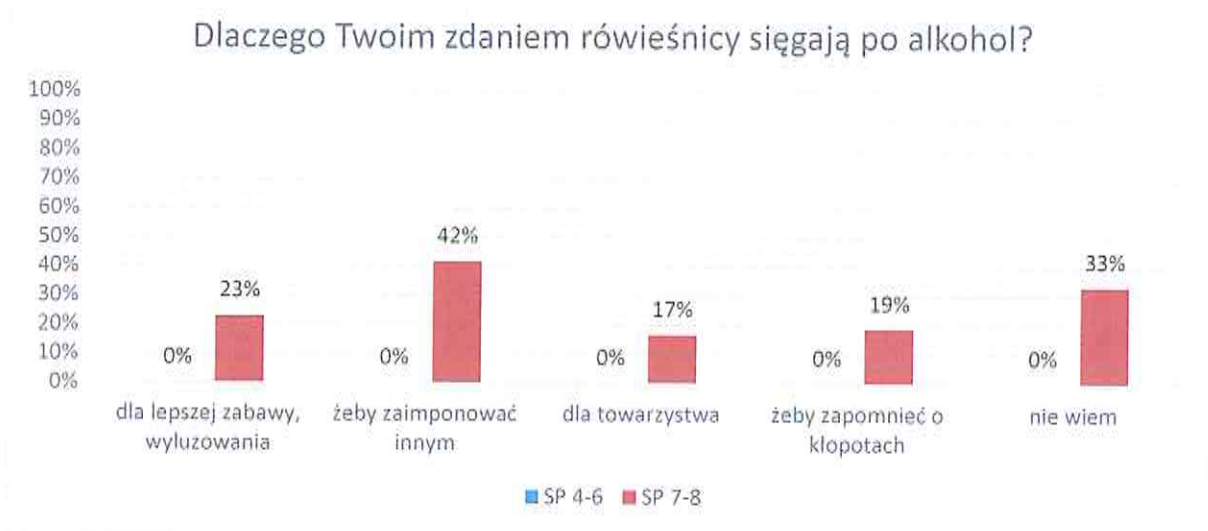

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Jeżeli chodzi o przyczyny z jakich młodzi ludzie sięgają po alkohol, respondenci wskazywali najczęściej na chęć zaimponowania innym (SP 7-8: 42%), dla lepszej zabawy (SP 7-8: 23%) oraz, co niepokojące, aby zapomnieć o kłopotach (SP 7-8: 19%).

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

W celu zbadania ilu uczniów ma za sobą inicjację alkoholową – zapytano o to jak często zdarza się im pić alkohol. Inicjację alkoholową ma za sobą 3% uczniów klas 4-6 oraz 4% uczniów klas 7-8. Co więcej, uczniowie zadeklarowali, że spożywają alkohol rzadziej niż raz w miesiącu.

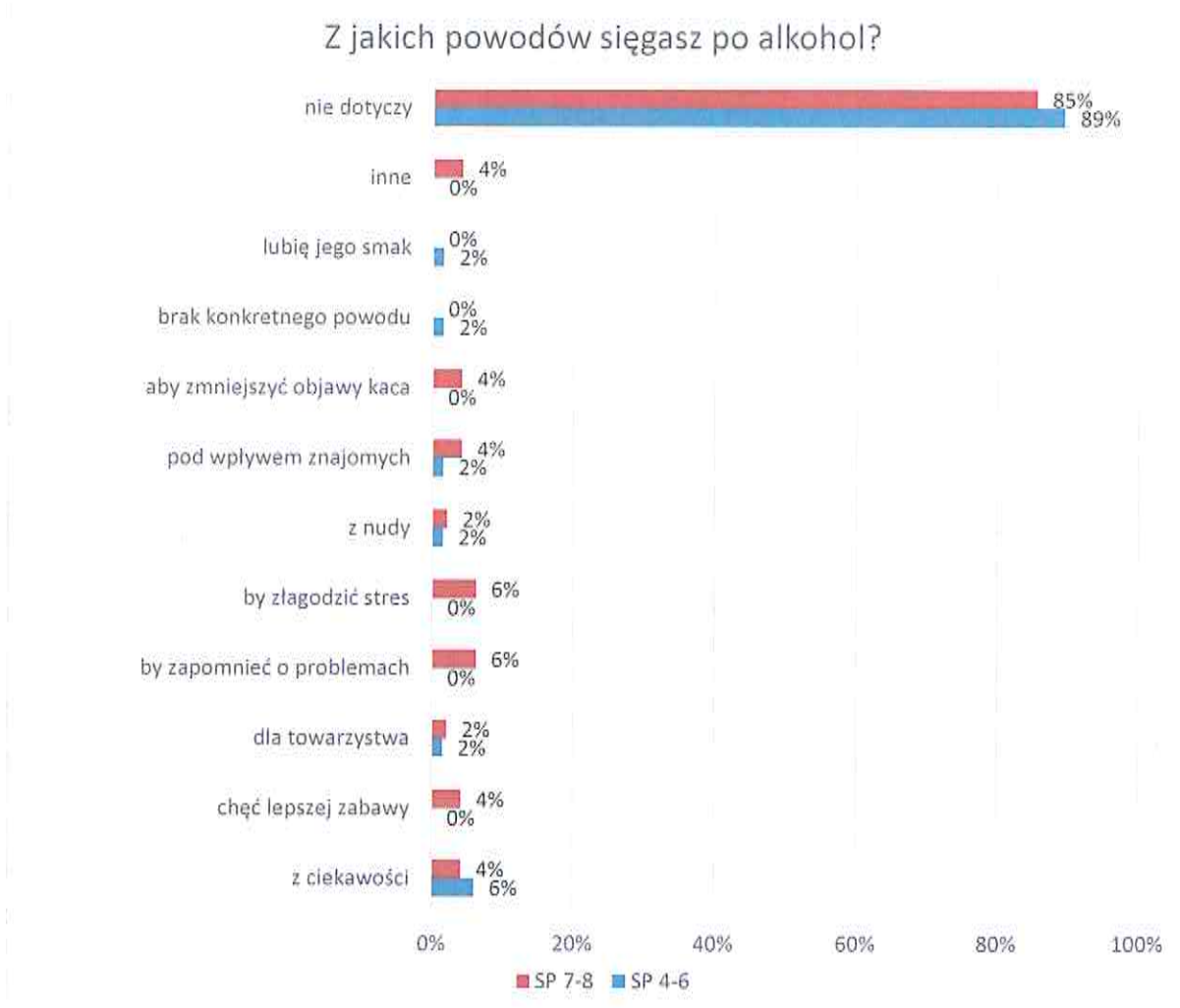
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Następnie zapytano uczniów o rodzaj wypijanego alkoholu. **Uczniowie szkoły podstawowej Gminy Zaręby Kościelne deklarujący spożywanie alkoholu najczęściej sięgają po piwo.**

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Wśród powodów z jakich sięgają po alkohol uczniowie, wskazywali na różnorodne przyczyny: na to, że piją alkohol z ciekawości, dla lepszej zabawy a także, dlatego aby zapomnieć o problemach i w celu złagodzenia stresu.

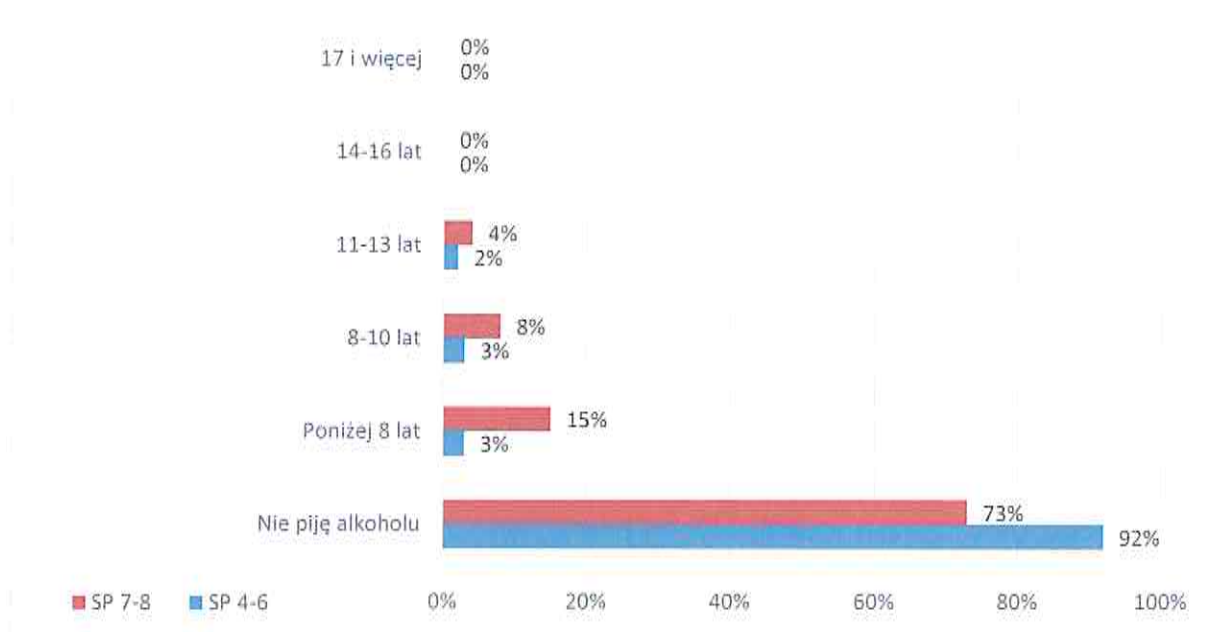
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Wczesna inicjacja alkoholowa w gronie rówieśników czy w środowisku rodzinnym, gdzie rodzice dodatkowo dają przyzwolenie na próbowanie/picie alkoholu przez swoje dzieci, zwiększa ryzyko pojawienia się u nich w przyszłości potencjalnych problemów związanych ze spożywaniem alkoholu.

Ponadto, takie przyzwalające postawy rodziców oraz wczesna intoksykacja alkoholowa są jednymi z wielu czynników zwiększających ryzyko pojawienia się zachowań problemowych u adolescenta. Dodajmy, że Polska uważana jest za kraj, w którym dominuje duże przyzwolenie dla intoksykacji alkoholowej, a sama konsumpcja alkoholu jest na porządku dziennym².

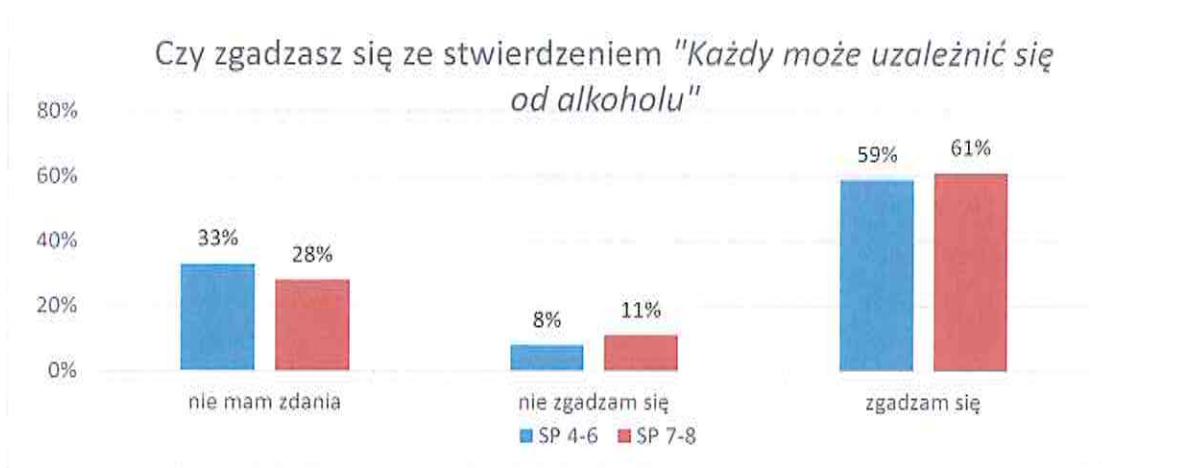
Zapytaliśmy uczniów deklarujących spożycie alkoholu, w jakim wieku pili go po raz pierwszy. Szczegółowy rozkład odpowiedzi badanych uczniów przedstawia poniższy wykres.

W jakim wieku spożyłeś alkohol po raz pierwszy?

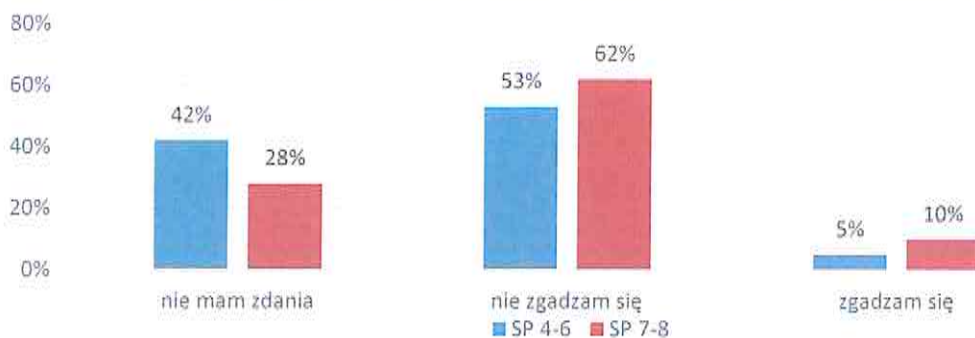
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Większa część (SP 4-6: 59%; SP 7-8: 61%) ankietowanych uczniów ma świadomość, iż każdy może uzależnić się od alkoholu. Jednakże, nie można bagatelizować faktu, iż część uczniów zgodziła się ze stwierdzeniem, iż piwo nie jest alkoholem (SP 4-6: 5%; SP 7-8: 10%). Co oznacza, że ta część badanych uczniów nie jest świadoma wpływu alkoholu na zdrowie i samopoczucie człowieka.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem "Piwo to nie alkohol"

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

8. Substancje psychoaktywne: Papierosy

Mimo słabnącej popularności papierosy w naszym społeczeństwie są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytano więc uczniów czy ich rówieśnicy palą papierosy oraz czy sami kiedykolwiek próbowali papierosa.

Jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie często nie wiedzą, czy ich rówieśnicy palą papierosy SP 4-6: 39%, SP 7-8: 50%. Jednakże, 18% młodszych i 27% starszych uczniów wskazało, że osoby w ich wieku palą papierosy. Pozostałe 43% uczniów klas 4-6 oraz 13% uczniów klas 7-8 odpowiedziało, że ich rówieśnicy nie palą wyrobów tytoniowych.

Czy osoby w Twoim wieku palą papierosy?

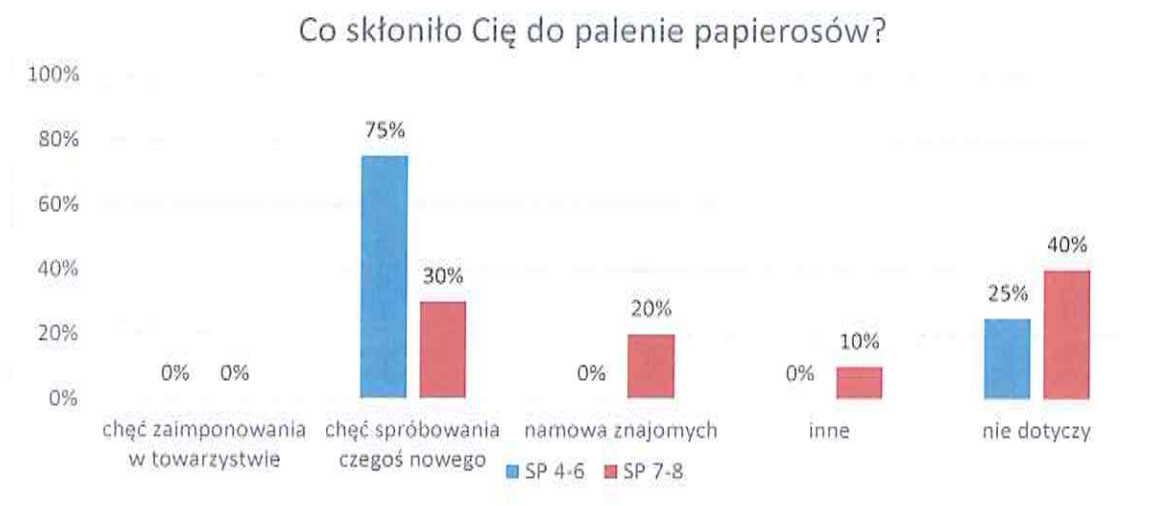
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Następnie zapytano ankietowanych o to, czy sami palą papierosy. **Inicjację nikotynową ma za sobą 6% uczniów klas 4-6 oraz 21% uczniów klas 7-8, z czego wszyscy z badanych z młodziej grupy i 19% ze starszej deklaruje, że spróbowali palenia tylko raz.**

Należy zwrócić uwagę, iż najczęściej wskazywanymi powodami **palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego oraz namowa znajomych.**

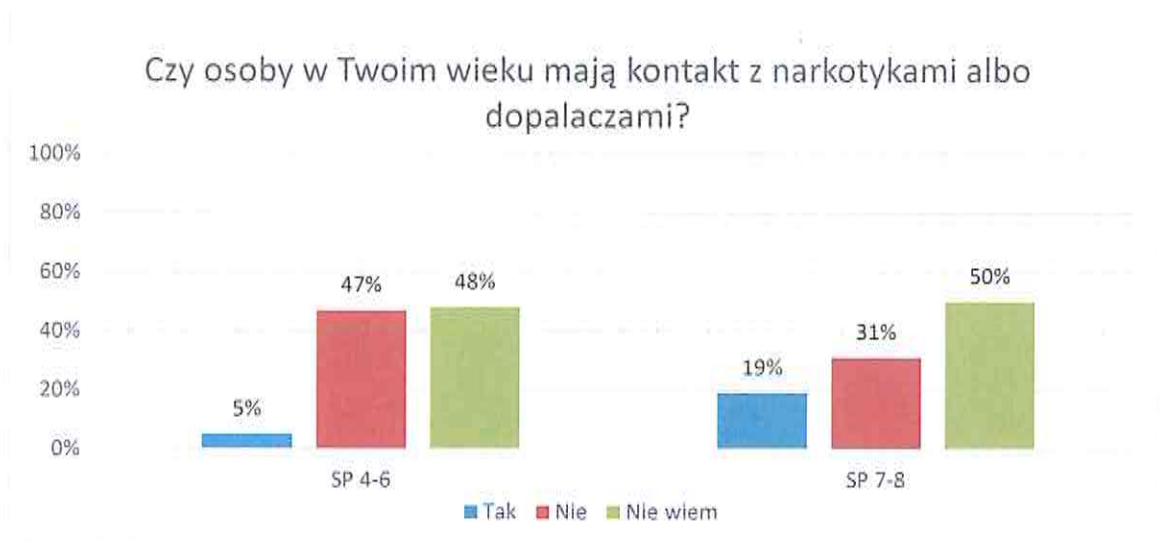
Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

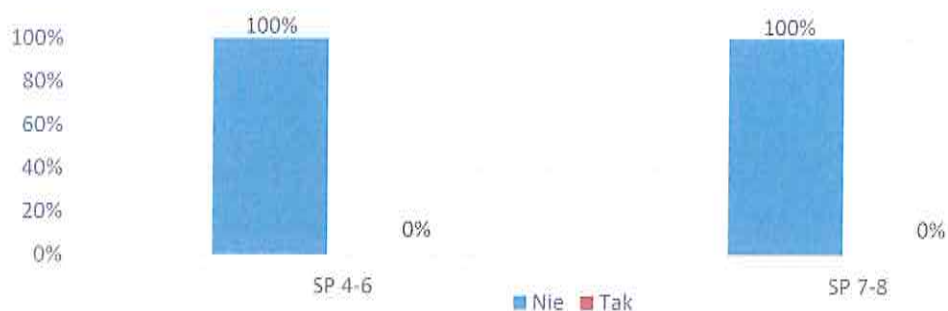
9. Substancje psychoaktywne: Narkotyki i dopalacze

Wyniki badań wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków: 5% uczniów klas 4-6 oraz 19% klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami. Jednocześnie, nie pojawiły się deklaracje uczniów Gminy Zaręby Kościelne w których przyznaliby, że przyjmowali substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

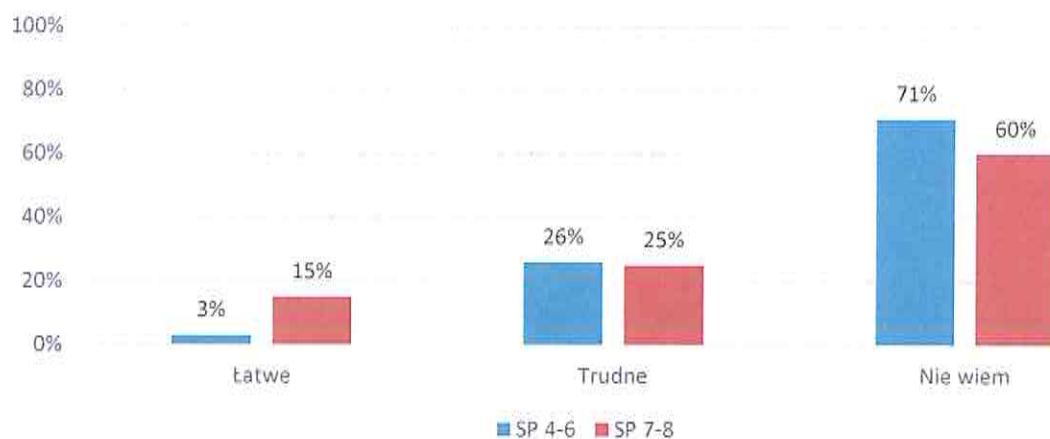
Czy zażywałeś kiedyś jakieś narkotyki albo dopalacze?

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r.

Jeżeli chodzi o subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy, to uczniowie w większości **wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby łatwe/trudne** (SP 4-6: 71%; SP 7-8: 60%). Jednakże, **3% młodszych oraz 15% starszych uczniów twierdzi, że byłoby to łatwe, a 26% uczniów klas 4-6 oraz 25% uczniów klas 7-8 zaznaczyło, że byłoby to trudne.** Może to oznaczać, że ci uczniowie lub ich znajomi dokonywali już próby zakupu narkotyków lub dopalaczy.

Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki i/lub dopalacze w Twojej miejscowości to byłoby:

Źródło: Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Zaręby Kościelne 2024r

Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajzeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

ROZDZIAŁ III

Cele główne Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zaręby Kościelne.

Lp.	Cele szczegółowe	Planowane działania	Miejsce i termin realizacji
1.	Działania Profilaktyczne	<p>1). Organizowanie i finansowanie szkolnych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz warsztatów.</p> <p>2). Promocja zdrowia - dożywianie dzieci w szkołach.</p> <p>3). Organizowanie szkoleń i konkursów z dziedziny rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.</p> <p>4). Organizowanie pogadanek w szkole dla młodzieży i rodziców na temat skutków spożywania alkoholu, narkomanii, zachowań behawioralnych i przemocy w rodzinie.</p> <p>5). Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem terapeutycznym dla dzieci w tym: dożywianie, nagrody na różnego rodzaju konkursy, wycieczki tematyczne, basen, zakup potrzebnych materiałów i sprzętu sportowego w celu prowadzenia zajęć.</p> <p>6). Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i innych używek organizując czas wolny dzieci i młodzieży poprzez gry i zabawy kulturalno sportowe, zajęcia umuzykalniające, plastyczno-techniczne (zajęcia pozalekcyjne).</p> <p>7). Organizacja wycieczek profilaktyczno-krajoznawczych.</p> <p>8). Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży poprzez zwiększenie motywacji i zainteresowanie piłką nożną, poprzez organizowanie cyklicznych zajęć dla dzieci oraz organizację meczów piłki halowej, turniejów ping-ponga.</p>	<p>Szkoły, społeczność lokalna.</p> <p>Praca ciągła.</p>

		<p>9). Finansowanie szkoleń dla członków GKRPA oraz nauczycieli w zakresie profilaktyki alkoholowej, narkotykowej, behawioralnej oraz przemocy w rodzinie.</p> <p>10). Prowadzenie (finansowanie lub współfinansowanie) rekomendowanych programów terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej.</p> <p>11). Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych na rzecz mieszkańców Gminy Zaręby Kościelne poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, materiałów informujących o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie wśród mieszkańców.</p> <p>12). Dofinansowanie obozów, kolonii i zimowisk na których organizowane są spotkania o tematyce alkoholowej, narkotykowej lub innych uzależnień.</p> <p>13) Dokonywanie zakupów artykułów edukacyjnych, informacyjnych, profilaktycznych, artykułów biurowych, sprzętu, innych produktów, usług i umów zlecenia niezbędnych do realizacji zadań ujętych w Programie.</p>	
2.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin	<p>1).Finansowanie szkoleń dla osób zajmujących się problemami alkoholowymi, narkomanią, zachowaniem bahawioralnym i przemocą w rodzinie.</p> <p>2).Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie.</p> <p>3).Wspieranie działalności środowiskowej w zakresie pomocy dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym i bahawioralnym.</p> <p>4).Pomoc w uzyskaniu terapii w Poradni dla osób uzależnionych oraz ich rodzin (częściowy lub całkowity zwrot kosztów dojazdu do placówki terapeutycznej).</p>	<p>Teren gminy.</p> <p>Praca ciągła.</p>

		<p>5). Udzielanie porad i pomocy psychologicznej poprzez zatrudnienie psychologa.</p> <p>6). Organizowanie zajęć : zabaw i rozgrywek sportowych dla dzieci i młodzieży w ramach programu „Lato bez alkoholu” lub „ Zdrowo i na sportowo” itp.</p> <p>7). W ramach edukacji zdrowotnej zgodnie z NPZ – prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach w szczególności z problemem alkoholowym.</p>	
3.	Działania mające na celu ograniczenie dostępności do alkoholu oraz struktur jego spożycia.	<p>1). Opiniowanie wniosków osób ubiegających się o pozwolenie na sprzedaż alkoholu.</p> <p>2). Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przepisów dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w placówkach handlowych i gastronomicznych.</p> <p>3). Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.</p>	<p>Teren gminy.</p> <p>Praca ciągła.</p>
4.	Pomoc osobom uzależnionym w podjęciu leczenia odwykowego	<p>1). Organizowanie spotkań i motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.</p> <p>2). Współpraca z rodzinami osób uzależnionych w celu wspierania ich w trakcie i po leczeniu</p> <p>3). Stała współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego.</p> <p>4). Kierowanie osób uzależnionych do lekarza biegłego celem uzyskania opinii na temat podjęcia leczenia.</p> <p>5). Finansowanie kosztów sporządzenia opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia.</p> <p>6). Kierowanie do Sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.</p>	<p>Teren gminy.</p> <p>Praca ciągła.</p>

5.	Diagnoza aktualnego stanu problemów alkoholowych	1.Przeprowadzanie badań ankietowych w klasach V-VIII szkół podstawowych. 2.Analiza problemów na podstawie uzyskanych wyników.	Szkoły, społeczność lokalna. W miarę potrzeb.
----	--	--	--

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za uczestniczenie w posiedzeniach komisji przewodniczącemu i członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 150,00 zł.

(słownie: sto pięćdziesiąt złotych) brutto.

Zasady finansowania programu.

1.Jednostką realizującą Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Gminy.

2.Realizacja programu finansowana będzie w ramach środków własnych gminy, uzyskanych z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z wpływów z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

3.Zadania programu mogą być również finansowane z dotacji :

- Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Wojewody
- osób fizycznych i prywatnych.

Postanowienia końcowe.

Komisja corocznie przedstawia Radzie Gminy sprawozdanie z wykonania programu.